

Закон за Местните Данъци и Такси (ЗМДТ)

ПРЕДМЕТ И ЦЕЛ

Този закон урежда облагането с местни данъци и такси.

ДАНЪЧНО ЗАДЪЛЖЕНИ ЛИЦА

Законът не съдържа определение за данъчно задължени лица или териториален обхват. По подразбиране на облагане с местни данъци и такси подлежат местните и чуждестранни лица (физически и юридически), които придобиват/притежават имущество в България или ползват съответните услуги.

ОПРЕДЕЛЕНИЯ

Основно жилище е имотът, който служи за задоволяване на жилищните нужди на гражданина и членовете на неговото семейство през преобладаващата част от годината.

Пазарна стойност е цената без начислените данъци и такси, която би била платена при същите условия за подобен недвижим имот или друга вещь между лица, които не са свързани. В пазарната стойност не се включва сумата на отстъпката или намалението.

Застрахователна стойност на превозно средство е пазарната цена, срещу която вместо застрахованото имущество може да се купи друго от същия вид и качество към момента на издаване на удостоверението за застрахователната стойност на вещта.

Отчетна стойност е стойността при счетоводното завеждане на актива или обезценената/преоценената стойност на актива, когато е извършена оценка след първоначалното му счетоводно завеждане.

1. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

За разлика от останалите видове данъци, определянето на конкретния размер на местните данъци и такси и администрирането на тяхното събиране се извършва от общините. Въпреки това органите на НАП имат методологическа роля и могат да издават указания по прилагането на ЗМДТ.

Съществуват следните видове местни данъци:

- Данък върху недвижимите имоти;
- Данък върху наследствата;
- Данък върху даренията;
- Данък при възмездно придобиване на имущество;
- Данък върху превозните средства;
- Патентен данък;
- Туристически данък;

Законът урежда следните видове местни такси:

- Такса за битови отпадъци;
- Такса за ползване на пазари, тържища, панаири, тротоари, площи и улични платна;
- Такса за ползване на детски ясли, детски градини и други общински социални услуги;
- Такса за технически услуги;
- Такса за административни услуги;
- Такса за откупуване на гробни места;
- Туристическа такса;
- Такса за притежаване на куче;
- Други местни такси, определени със закон.

В ЗМДТ са зададени минимални и максимални размери на местните данъци както и принципите за определяне на местните такси. Съответните общини обаче могат да определят размера на местните данъци по свое усмотрение в рамките на минималните и максималните проценти.

Размерът на местните такси трябва да е такъв, че да покрива разходите на общината за извършването на съответните услуги.

2. ДАНЪК ВЪРХУ НЕДВИЖИМИТЕ ИМОТИ

С данък върху недвижимите имоти се облагат сгради и поземлени имоти с изключение на земеделски земи. Някои от случаите на освобождаване от облагане с този данък са:

- Имоти на държавата и общините;
- Сгради на училища, читалища, църкви и подобни;

- Музеи, галерии, сгради, представляващи културна ценност.

Данъчно задължени лица са собствениците на имота, а при учредяване на вещно право на ползване или концесия – съответно ползвателят или концесионерът. Последните дължат данък в годишен размер в диапазона 0,01% - 0,45% от съответната данъчна основа. Данъкът се плаща на две равни вноски (до 30 юни и до 30 октомври на съответната година), като за предплатилите за цялата година в срок до 30 април се прави отстъпка от 5%.

За имот, който е основно жилище, данъкът се дължи с 50 на сто намаление.

Данъчната основа за нежилищни имоти на предприятия (вкл. еднолични търговци) е по-високата от отчетната им стойност и данъчната оценка.

Данъчната основа за имоти на граждани и жилищни имоти на предприятия е тяхната данъчна оценка, определена съобразно формула, вземаща под внимание наред с останалото площ, местоположение, инфраструктура и др.

За целите на определянето на тези данъчни основи задължените лица са длъжни да подадат декларация в срок от 2 месеца от придобиването на имота (съответно промяна на декларираните данни).

3. ДАНЪК ВЪРХУ НАСЛЕДСТВАТА

С данък върху наследствата се облагат наследените имущества.

Данъчно задължени лица са наследниците. Наследниците по права линия без ограничения (напр: деца, внуци, родители и т.н.) и съпруга/съпругата не заплащат данък върху наследствата. Другите наследници заплащат данък само за наследствен дял над 250 000 лв. (в размер 0,4% - 0,8% за братя и сестри и техните деца и 3,3% - 6,6% за останалите наследници.)

Данъчно задължените лица (с изключение на наследниците по права линия и преживелия съпруг) са длъжни да подадат данъчна декларация в 6-месечен срок от откриването на наследството.

4. ДАНЪК ПРИ ВЪЗМЕЗДНО ПРИДОБИВАНЕ НА ИМУЩЕСТВО

Данъкът се прилага при възмездното придобиване на недвижими имоти и моторни превозни средства (с изключение на моторни превозни средства, които не са регистрирани за движение в страната).

Размерът на данъка е в диапазона 0,1% - 3% върху оценката на имуществото (застрахователната стойност за моторните превозни средства и по-високата стойност между уговорената цена и данъчната оценка за недвижимите имоти). За тази цел преди изповядването на сделка се иска удостоверение от общинската данъчна служба за данъчната оценка на имота.

По принцип данъкът се дължи от приобретателя, но може да се уговори данъчното задължение да се поделити или да се поеме от прехвърлителя.

Апортните вноски в капитала на търговско дружество (под формата на недвижим имот или превозно средство) са освободени от облагане с този данък.

5. ДАНЪК ДАРЕНИЕ

Всякакво имущество (не само недвижими имоти и автомобили), придобито по дарение или друг безвъзмезден начин (вкл. опростени задължения), се облага с данък в диапазона 3,3% - 6,6% върху данъчната оценка (застрахователната стойност за моторните превозни средства, данъчната оценка на недвижимите имоти, пазарната стойност за останалото имущество).

Даренията между роднини по права линия и между съпрузи не се облагат, а даренията между братя и сестри и техните деца се облагат с данък в диапазона 0,4% - 0,8%.

Не се облагат с данък дарение даренията към:

- Държавата и общините;
- Образователни, културни институции, лечебни заведения и други подобни;
- Дарения за лечение на граждани, към лица с намалена работоспособност и социално слаби лица;
- Юридически лица с нестопанска цел;
- Обичайните подаръци;

Освен ако не е уговорено друго, данъкът се дължи от придобиващия.

Лицата, получили безвъзмездно имуществото, са длъжни да го декларират и да заплатят дължимия данък в срок от 2 месеца от получаването му.

6. ДАНЪК ВЪРХУ ПРЕВОЗНИТЕ СРЕДСТВА

С този данък се облагат:

- Пътни превозни средства, регистрирани за движение в България;
- Кораби;
- Самолети,

Данъчно задължени лица са собствениците на превозните средства. Те са длъжни да декларират придобиването на превозните средства в срок от 2 месеца.

Данъкът за леките автомобили се определя на база на мощност на двигателя и възраст на автомобила. За другите видове превозни средства се използват различни критерии.

Данъкът е годишен и се плаща на две равни вноски (до 30 юни и 30 октомври, като предплатилите цялата сума в срок до 30 април ползват отстъпка от 5%).

7. ПАТЕНТЕН ДАΝЪК

Патентният данък касае доходите на физически лица, но е законово уреден в ЗМДТ, тъй като е местен данък, т.е. определянето на размера и администрирането му се извършва от общините по местонахождение на съответната патентна дейност.

Повече подробности относно патентният данък можете да намерите в резюмето на ЗДДФЛ.

8. ТАКСА БИТОВИ ОТПАДЪЦИ

Данъчно задължени лица за таксата битови отпадъци са собствениците на имота. Размерът на таксата се определя за всяка от следните услуги по отделно:

- осигуряване на съдове за съхраняване на отпадъци - контейнери, кофи и други;
- събиране на отпадъци и тяхното транспортиране до депата и съоръжения за обезвреждане на им;
- изграждане и поддържане на депата за битови отпадъци или други съоръжения за обезвреждане на отпадъци;
- почистване на уличните платна, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване.

Размерът на таксата трябва да се базира на количеството на отпадъците, а когато последното не може да бъде определено – пропорционално върху основа определена от общинския съвет. На практика обаче, основата за определяне на таксата е най-често същата като данъчната основа за данъка върху недвижимите имоти (т.е. отчетна стойност или данъчна оценка). По такъв начин размерът на таксата по принцип превишава многократно размера на дължимия данък върху недвижимите имоти.

Не се събира такса за сметосъбиране и сметоизвозване и/или поддържане чистотата на териториите за обществено ползване - когато съответната услугата не се предоставя от общината. Същото се отнася и за таксата за обезвреждане на битовите отпадъци и поддържане на депа за битови отпадъци и други съоръжения - когато няма такива.

САНКЦИИ

По силата на ЗМДТ могат да се наложат следните санкции за нарушение на разпоредбите му:

- Неподаване в срок на декларация за придобиване на недвижим имот, невярно посочване на данни, водещо до определяне на данъка в по-нисък размер – от 10 до 400 лв. за физически лица и от 100 до 1 000 лв. за юридически лица;
- Деклариране на данни, водещи до намаляване или освобождаване от такса – от 50 до 200 лв. за физически лица и от 100 до 500 лв. за юридически лица.
- Укриване на част от цената при получаване на имущество по дарение и по възмезден начин – двойният размер на дължимия данък върху укриваната част.